

Esbjerg Kommune,

Teknik & Miljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

(Sendt elektronisk miljo@esbjergkommune.dk)

Vingsted, den 23. september 2018.

Danmarks Sportsfiskerforbunds høringsvar til rapporten "Løsningsmodeller for afvandingen ved Kongeåen".

Indledningsvis vil jeg takke for muligheden for at afgive høringsvar i ovennævnte sag.

Rapporten er udarbejdet af repræsentanter fra Sydvestjysk Landboforening og Esbjerg Kommune med bidrag fra Miljøstyrelsens Center for Rig Natur, Naturstyrelsen Vadehavet, Kystdirektoratet og Landbrugsstyrelsen.

Danmarks Sportsfiskerforbund finder rapporten meget grundig og gennemarbejdet. Der findes ifølge rapportens konklusioner desværre ingen nemme løsninger. Det er ikke muligt at se en løsning, der ville kunne sikre beboere og lodsejeres nuværende drift og værdier, herunder at sikre en fornuftig dyrknings sikkerhed.

I indledningen beskrives baggrunden herunder den utilfredsstillende situation i efteråret og vinteren 2017:

Sommeren var våd, og blev efterfulgt af det mest nedbørsrige efterår i 33 år. Kongeåen afvander et meget stort landområde på ca. 450 km². I situationer med kraftig vestenvind kan slusen ved Vadehavet ikke lukke åvandet ud på grund af for høj vandstand i Vadehavet. Herved stuver åvandet op på arealerne langs med Kongeåen og det skaber oversvømmelse. Når jorden som følge af en våd og regnfuld periode allerede er helt eller delvist vandmættet, bliver oversvømmelserne store.

Den generelle udvikling med den stigende havspejlsstand og deraf følgende stigende grundvandsstand vil medføre, at området bliver fugtigere. Det forhold er også med til at forværre situationen.

I rapportens konklusion fremgår følgende:

Der er ikke umiddelbart nogle hurtige løsninger. Alle løsninger forudsætter væsentlige midler, og alle løsninger skal vurderes i forhold til Natura2000, naturbeskyttelseslovens § 3 og opfyldelse af målsætningerne i vandområdeplanen.

Det er ikke sedimenteringen i Vadehavet, der er et problem for afvandingen i Kongeåen. Så længe deltaet kan udvikle sig mod nord, vil det være uden betydning, om så koten for Vadehavet hæves til 0,2 uden for slusen. En genetablering af Vadehavskanalen er således uden betydning. Satellitfotos dokumenterer, at deltaet har plads og fortsat udvikler sig. En genetablering af Vadehavskanalen er ikke vurderet i forhold til driften af slusen.

En naturlig udvikling af marskområdet vil medføre, at området bliver fugtigere, hvor fladerne bag diget med tiden vil ligge under havspejl og dermed også under grundvandsspejlet. I dag ligger 70 % af området i en afstand fra terræn til det øvre grundvandsspejl mellem 0-0,5 m.

Danmarks Sportsfiskerforbund ser grundvandsspejlets afstand fra terræn, som én af de største udfordringer i at skabe en fornuftig dyrkningssikkerheden på arealerne. En intensiv landbrugsdrift med dyrkningssikkerhed kræver at der kan drænes til 1 – 1,2 meter under terræn. Rapportens konklusion om at 70 % af arealerne i dag har et grundvandsspejl i en afstand på 0 – 0,5 meter fra terræn, samt at situationen kun bliver forværret, da fladerne bag diget ved havspejlsstigninger vil ligge under havspejlet og dermed også under grundvandsspejlet. Derfor ser vi store udfordringer i at oppebære en fornuftig dyrkningssituation i fremtiden uanset andre initiativer.

Uagtet at det vil lykkes at forsinke vandets tilstrømning til området, som blandt andet er beskrevet i høringssvar fra Kongeåsammenslutningen, vil den høje grundvandsstand være den største trussel mod en forsat intensiv landbrugsdrift i området.

Kongeåens vandføring samt situationen uden for slusen

Der er endvidere ikke påvist nogen stigning i den gennemsnitlige vandstand eller vandføring udover de årstidsbetingede variationer i Kongeåens Hovedløb.

Følgende forhold skal fremhæves. Det er ikke sedimenteringen i Vadehavet, der er et problem for afvandingen i Kongeåen. Så længe deltaet kan udvikle sig mod nord, vil det være uden betydning, om så koten for Vadehavet hæves til 0,2 uden for slusen. En genetablering af Vadehavskanalen er således uden betydning. Satellitfotos dokumenterer, at deltaet har plads og fortsat udvikler sig. En genetablering af Vadehavskanalen er ikke vurderet i forhold til driften af slusen.

Da Kongeåen blev rettet ud og sluse og Vadehavskanal blev etableret, opstod en situation hvor der skulle arbejdes mod naturens dynamik. Flod- og ebbestrømmen løber nord-syd på kysten, og da Vadehavskanalen blev gravet øst-vest virkede den som et sandfang for sediment udenfor slusen, og som derfor jævnligt skulle renses op. Tidligere kort dokumenterer at Kongeåen efter udløb i Vadehavet løb mod syd. Flodstrømmen stuede under sit nordgående løb vandet mens ebbestrømmen sammen med det afstrømmende Kongeåvand sikrede at løbet blev "spulet" rent for sand. Opgravning af Vadehavskanalen har ingen betydning for Kongeåens afvanding og ophørte derfor.

Af rapporten fremgår det at havbunden vest for forlandet ligger ca. 40 cm højere end Kongeåens regulativmæssige bundkote. Det konkluderes endvidere, at det ikke er sedimenteringen i Vadehavet, der er et problem for afvandingen af Kongeåen. Så længe deltaet kan udvikle sig mod nord, vil det være uden betydning, om så koten for Vadehavet hæves til 0,2 uden for slusen.

Det nytter altså ikke at grave dybere inde i Kongeåen eller uden for diget. Udgifter til disse tiltag vil ikke sikre borgeres værdier eller sikre lodsejerne en større dyrkningssikkerhed.

Rapportens afsluttende konklusion og anbefaling

Af de forslag, der er vurderet, vil forslaget om et evt. N-vådområde være det, som af hensyn til naturvurderingerne og effekt, mest sandsynligt kunne gennemføres. Afvandingen vil med et vådområdeprojekt ikke blive bedre, men lodsejerne kan efter nugældende ordning afgive deres jord til projektet mod kompensation i form af anden og måske højere liggende jord, eller de kan sælge jorden til projektet, hvis de ønsker at komme væk fra området. Alternativt kan de beholde jorden i projektområdet mod en kompensation. Under alle omstændigheder vil de blive holdt skadesløse. Ordningen er frivillig for lodsejerne.

Danmarks Sportsfiskerforbund er med rapportens gennemgang af løsninger enige i denne konklusion. Vi er opmærksomme på at konklusionerne virker meget voldsomme og frustrerende på borgere og lodsejere i området. En befolkning der i generationer har levet og drevet landbrug, men som nu ikke mere kan sikres en forsat intensiv landbrugsdrift indenfor diget.

En genslyngning af Kongeåens yderste stræk samt reetablering af det vådområde, som eksisterede indtil udretning og etablering af slusen, vil medføre en genskabelse af meget store naturværdier i området. Men som vil betyde store omstillinger for lokalbefolkningen og lodsejernes muligheder på arealerne.

Det er naturligvis vigtigt at borgernes sikkerhed opretholdes og lodsejerne sikres ny og dyrknings-sikker jord eller den kompensation, de efter gældende regler er berettiget til.

En løsning som skitseret kræver at alle parter accepterer rapportens faktualitet, samt ønsker at samarbejde om den bedste løsning for lokalbefolkning, lodsejere samt for samfundet.

Danmarks Sportsfiskerforbund vil afslutningsvis henlede Esbjerg kommunes opmærksomhed på potentialet i en multifunktionel jordfordeling, som samfundsmæssigt vil være den optimale løsning. Der skal i et eventuelt projekt indtænkes andet end blot etablering af et N-vådområde. En løsning skal gavne lokalbefolkning, biodiversitet, landbrugsdrift, turisterhverv, landdistriktsudvikling samt de rekreative interesser og potentialer.

Hvis det er et ønske, vil Danmarks Sportsfiskerforbund gerne bidrage til processen med lokal viden og erfaring. Vi skal sammen finde den bedste løsning for mennesker, Kongeåen samt områdets øvrige natur og sikre den bedste udvikling af lokalsamfundet.

Kongeåen ca. 1900

Kongeåen i dag

Venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen

Natur- og Miljøkonsulent